

VASÁRNAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
reklamációk
küldendők

Székelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.

Előfizetési pénzék,
Becsek Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-
zendők: Sz.-udvarhely

Árpád-utca 3

Vajda Ferenc

FŐSZERKESZTŐ:

NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VAJDA FERENCZ,

székelyudvarhelyi ref. pap.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület

»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre . 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill

A munka kezdetén.

A »Vasárnap« mint az »erdélyi egyházkerület Egyházi értekezletének« lapja élénk figyelemmel kíséri azt a munkát, melyet az értekezletek, az egyes egyházak a hiterősítés terén végeznek. Tudósítást közöl innen is, onnan is, hogy hű tüköre lehessen a református egyházi életnek. Sajnos, hogy nem mindenünnen kapunk tudósítást. Sokan egyáltalában nem szeretik világ elé vinni, hogy ők mit és hogyan dolgoztak. Tiltja a kálvinista szerénység. Ezt még értjük, ámbar nem egészen indokolt, mert itt a nyilvánosság nem dicsekvésre szolgál, hanem mások tanulságára: Sokan pedig a helyi lapokban, vagy egyik másik budapesti lapban számolnak be munkálkodásukról. Ez sem helyes, mert a helybeliek úgy is tudják, hogy mit csináltak; a budapesti napi lapokat pedig nem olvassa más, csupán a papság egy része, és esetleg néhány világi egyén. Itt pedig a főczél az volna, hogy a mi református magyar népünk lássa és hallja az egyházi élet érverésének lüktetését. Mert a hitből — hit; a buzgóságból — buzgóság származik. Egyik egyház tevékeny, munkás élete a másikat is munkára sarkalja. Ezért volna szükség arra, hogy a »Vasárnap« egyházi életműködésünknek hű tüköre legyen, és hogy azt minden egyházban ismerjék, olvassák.

Ma azonban még a kezdet kezdetén vagyunk. Ugy a munkát, mint a lapot illetőleg. Azokból a jelentésekből, melyeket az értekezleti titkárok megtesznek, azt látjuk, hogy az egyházi vezetők, papok, tanítók, presbiterek, ugyan már kezdik belátni, hogy egyháztársadalmi munkára, téli felolvasásokra, jó könyvekre, újságokra csakugyan

olyan szükség van, mint a mindennapi kenyére. De rendszeres munkáról még kevés egyházban lehet szó. Némely helyen arról panaszkodnak, hogy nem tudják az érdeklődést felkelteni. Ilveink teljességgel nem jelennek meg az egyházi estélyeken. Hát ezen egy kissé csudálkozunk. Nem akarjuk azt mondani, hogy talán, valami baj van a pásztor és a nyáj között. Keressük az okot egyébben. Mondjuk, talán nem a hiveknek való lelki táplálékot nyújtottak. Vagy előttük ismeretes dolgokról volt szó, vagy merőben ismeretlen tárgyról, melyet nem értettek, untak. Kétség kívül nehéz dolog a közönséget egy csapásra megnyerni. De, nem lehetetlen. Meg kell csak próbálni. Mikor Szászlonán hirdettük az istenigéjét kilencz éven keresztül minden télen tartottunk egyházi estélyeket. Mindig volt közönség, mert mindig más meg más tárgyakról beszéltünk. Most az egyháztörténelembe pillantottunk bele; majd a negyvennyolczas eseményeket tárgyaltuk. Aztán láttuk Toldi Miklóst birkózni a cseh vitézzel. Elbeszéltük a magyarok ősvallását, s erről rátértünk a vad nápek vallására. Földmívelés, kertészet, állattenyésztés mind igen érdekes, vonzó tárgyak voltak. Minden estélyt pedig az újságok nevezetesebb napi hireivel vezettük be. Mert mindezeket a dolgokat lehet és kell is vallásos szempontból megvilágítani. S ha ezt megteszük: a cél már el van érve.

De hát, a mi egyházi munkánknak micsoda célja van? Az egyéni hittudat öntudatra keltése. Vagy, hogy ne mondjuk ilyen czifrán, azért munkálkodunk, hogy egyházunk tagjai legyenek buzgó, vallásos egyének. Szeressék egyházukat, iskolájukat, s annak érdekében tegyenek meg minden tőlük telhetőt. Arra valók az egyházi

estélyek, a dalkörök, az ifjusági egyletek, ujságok, hogy ezen gyökér szálon át a Krisztus evangéliumának éltető nedve felszivódják a testbe, s egészséges vérkeringéssel lássa el az egész emberi szervezetet.

Ennek a czélnak a kivitelére pedig száz meg százféle mód és alkalom kínálkozik. Csak-hogy, mindenütt a legmegfelelőbbet kell megragadni. *A földolog az, hogy a munkát mindenütt kezdjük meg és a szunyadozó hitet keltsük életre.* Azért atyámfiai, jól értsétek meg, hogy az egyházi munka érettetek, a ti hitetek megerősítéséért, lelketek üdvösségéért van. Azért vessük a mi kezeinket munkára, hogy egyházunk minden tagját megnyerjük a Jézus Krisztusnak, s általa az isten országának. Most még a munka kezdetén vagyunk. Meg ne resteljünk, mert *az aratásra való gabona, bizony sok, s az arató kevés.*

Vajda Ferencz.

A keresztes háborúk története.

Irta: Demény Miklós,

Az az óriási mozgalom, a melyet a keresztyéneknek és mohamedánoknak egymás ellen intézett, századokra menő küzdelme létesített, méltán hasonlítható ahhoz a nagy mozgalomhoz, melyet a keleti barbár népek nyugatra vándorlásának nevez a történelem.

Két vallás, két világnézet, két faj és három földrész mérkőzik e háborúkban. Már betelt Krisz-

tus születésének első ezer éve, mikor egy jóslat következtében a keresztyén köznép a világ végét és az utolsó itéletet várta. A világ vége nem következett be, az utolsó itélet elmaradt. A rettegett év csendes lefolyását Isten kegyelmének köszönte és ez időtől fogva vallásosabb lett a nép, papjaira inkább hallgatott, mint az előtt. — Az idévezítő földön jártától eltelt ezer év életerős keresztyén közszellemet teremtett. Ennek a közszellemnek legbuzgóbb ápolói a papok voltak a maguk egyetemes tekintélyével. A keresztes háborúknak is ők voltak megindítói és főirányítói. A papság volt az a hatalom, mely az egymással hadilábon álló, egymás ellen harczoló államokat ki tudta békíteni, a közöttük levő ellentétes érdekeket ki tudta egyenlíteni és egyesített erejüket egy czélnak, a vallásos háborúnak megnyerni. Az investitúra harcz, t. i. hogy ki nevezze ki a püspököket: a pápa-e vagy a fejedelem, és más harczok, ha késleltették is — mint VIII. Gergely pápa alatt a keresztes háborúk megindítását, de el nem odázhatták. — E háborúknál nem lehetett szó külön Francia-, Német-, vagy Angolországról; nem domborodhatott itt ki egy európai állammal sem különös politikai érdeke; nem egy uralkodó személy vagy ország volt itt az érdekelt fél, hanem egy földrésznek egész lakossága, a világvallásnak összes hivei.

A Krisztus vallása, a több mint ezer éves keresztyén vallás támadtatott meg; ezt sértette meg a török ott messze keleten, a hol ezt a hatalmas szervezetet a legkönyebben lehetett megsebezni.

Palaestina, a Jézus tapodta helyek, a keresz-

TÁRCZA.

A kis Pistuka.

Mikor az édes apja meghalt, alig volt négy éves.

Édes anyjával együtt ő is rá borult a koporsóra.

Hivogatta — szólítottatta, hogy ébredjen fel — ő már olyan régen felkelt, — ni milyen szépen fel is öltözött. — Édes mamuka nagyon régen sir — miért nem is hallgat reá — — édes apuska — —!

Igy beszélgetett a kis fiu az ő kis ártatlan szájával — ártatlan kicsi szive szerint — de mind hiába, — az édes jó apuska aludt tovább — alszik még most is — aludni fog örökre — — a feltámadásig!

Azután jöttek a rokonok, a jó ismerősök. — — A kis Pistuka elibe futott mindegyiknek — szépen illedelmesen köszöntötte őket. Elpanaszolta nekik, hogy a mamuka mindig sir — mert apuka nem akar felébredni. A mamuka mind csak apuskát ébresztgeti — őtet már nem is szereti, pedig meg ígérte, hogy egész nap jó fiu lesz — nem fog fel mászni sem a pajta tetejére — sem

a kerítésre. — — Nem is hallgat reá, még mikor meg csókolja is sir. — Csak mind apukát akarja fel kelteni. —

Pedig apuka most nagyon sokáig fog aludni. Neki mondotta tegnap, mikor elakart aludni, hogy nagyon fáradt. — Azt mondotta, hogy fáradt vagyok, pihenni kell nekem, de majd fel fogok ébredni, ha hiv az én Uram Jézusom. — Engem meg is csókolt — azután aludt el. —

Ne sirj édes mamuska — én majd kérni fogom Jézuskát, hogy szóljon apuskának s akkor fel fog ébredni. —

Ugy folyt a szó kicsi ajakáról, a jelenlevők megilletődve hallgattak reá.

Mikor a tiszteletes ur eljött, hogy a koporsó felett bizonyágot tegyen az Isten szeretetéről — s vigasztalja a gyászba borult családot — a kis Pistuka figyelmesen, okosan végig hallgatott mindent.

»Látod mamuka a pap bácsi is azt mondja a mit apuka mondott, hogy a Jézuska el fog jönni s felébreszti apukát. Ne sirjál édes mamuska.«

Szegény mamuka — könnyei még jobban megeredtek.

Egy bácsi oda ment az apuka koporsójához s rá tette a fedelét s rá szegezte. —

A kis Pistuka erősen tiltakozott ellene, azt

tyenség bölcsője, határán fekszik a rengeteg török birodalomnak. Az iszlam hiveinek csak egyet kellett lépniök, hogy a lábaikról lehullott pogány por megszenteltetse a szent földet. És épen ekkor a keresztyén világban rajongó vallásosság töltötte el a lelkeket. Az állami viszonyok szörnyű bomladozottsága, a sok bel- és külháborúnak csapásai, az éh-inségek, ragályos betegségek hosszú sora miatt, a hit volt egyetlen támasza az ellankadt léleknek. Elfordulva a világi javaktól odahagyták a családot, a társadalmi állást, a szülő gyermekét s a férj hitvesét. Zárdákban, kolostorokban, remetei magányban keresnek nyugalmat lelküknek, s testük sanyargatásában vigasztalást keserveikre. Elmennek a keresztyénség szülő földjére azokra a helyekre, a hol az idvezítő élt, tanított és jót tett. — Felkeresik az apostolok sirjait s ez lelki nyugodalmat szerez nekik. A testet megsanyargató vallásos irány, a fanatikus lelkesedés járványként terjed. — Rajongás szállja meg a lelkeket a tulvilággal való érzéki érintkezésért. — Abba a csalódásba estek, hogy egy-egy szent erekye, egy szent helynek a birtoka, az ezzel való közvetlen érintkezés üdvözítő hatással bír. E tekintetben odáig ragadtattak, hogy pl. szent Romualdot, a kamalduli rend alapítóját elutazása előtt megakartá ölni a fanatikus tömeg, csak azért, hogy áldást hozó csontjainak birtokába juthasson. — Képzhetni, mekkora lehetett a szent sir iránt való lelkesedés, s mekkora az annak bírása után való vágy. A kornak ez a felfogása és gondolkozása teljesen igazolja a nyugati keresztyén világ amaz érzékeny felháborodását, a melylyel pogányok fellépését fogadta keleten. Az a tudat, hogy

azok a szent helyek és emlékek, melyek rájuk nézve üdvözítő hatásuak, idegen s épen mohamedán kézbe kerülnek; azok a háborgatások és üldözések, miket a jámbor zarándokok a szent földön, hova ájtatosságuktól vezéreltetve mentek, — szenvedtek, — fájó keserűséggel töltötték el szívüket s panasza nyitották ajkaikat. — Haza jöve elbeszélétek hitsorsosaiknak azokat az állapotokat, a mik ott vannak távol, s felvilágosították honfitársaikat arról a szomorú helyzetről, a mi a szent földön van. Megmondották azoknak a kik ezután akartak elzarándokolni, hogy a szent föld már többé nem a békesség helye, nem üdv terem ott ezután, hanem a kárhozatnak veszedelme. E panaszok élénk visszhangra találtak. Hadban állott az egész keresztyén világ, csak vezényszó kellett; a hangulat készen volt a kor megérett a keresztes háborukra.

(Folyt. köv.)

Isten igéje.

A bujdosó köteleessége.

Péter I. 2. 11–13.

»Szerelmesim, kérlek, hogy mint jövevények és bujdosók e földön, megtartóztatassatok magatokat a testnek kívánságaitól, melyek vitézkednek a lélek ellen. Tehát jövevények, idegenek s bujdosók vagyunk mi e világon. Érezzük azt földi vándorlásunkban, hogy nem vagyunk otthon, hanem

nem szabad oda tenni. Ha azt »a micsodát« oda teszik — apuka nem veszi észre, hogy mikor van reggel — s nem tudja meg, mikor kell majd felébredni, — hiába jön el akkor a Jézuska. —

A sirba leeresztették a koporsót, s elkezdett hullani a göröny — dübörögvé, — szivtépoen. —

De még szívet tépőbb volt, a bus özvegy és a kis fiucska sirása.

Az édes anya lerogyott a nyitott sir előtt — kis gyermeke mellette állott — s nyakát átölelve kérte — ne engedjé meg, hogy apukát abba a mély gödörbe hagyják. — »Hiszen onnan nem tud kijönni, ha majd felébred. Ha ebben a gödörben lesz apuka, a Jézuska nem fogja meg találni.« —

Az anya gyermekét csókolgatva sirt — s a hulló göröngyökből magas domb emelkedett. —

Egy régi évszázados sirkő darabot találtak ásás közben a sírások — ezt a kődarabot tették legfelül.

Pistukának ez a darab kő tetszett a legnehezebbnek. — Igaza is volt, — ez választotta el végkép az élőket a halottól. —

Sehogy sem akarta megengedni, hogy oda tegyék. Az nagyon nehéz apuskának. A göröngyöket szélylyel fogja dobálni, majd ha felébred — de ezt a követ nem bírja eldobni. — Apuka nem bántott senkit — miért teszik rá ezt a nehéz

követ — hiszen meghal — ha olyan nehéz kő lesz rajta.

Szegény kicsi fiu, hiába beszélt — haza vitték. De ő mindig csak hátra felé nézett s mindig azt mondogatta, hogy az a kő nagyon nehéz, — ha le nem veszik, nem tud fel állani apuka, ha majd felébred. —

Másnap reggel is csak azzal ébredt fel, hogy ez a kő nagyon nehéz apukának, ő megy és el veszi onnan. — »Hátha a Jézuska már volt ott azóta — s hívta apukát.« —

És elment — fölkereste a sirt, — s a nagy követ — csaknem olyan volt mint ő maga — addig mozgatta — míg a puha friss hánysu földről magától le gurult.

Vidáman futott haza, — messziről kiáltotta édes mamukájának; —

»Ne sirt, édes jó mamuka — nem sokára felébred apuka — nincs már rajta a nehéz kő.

A Pistukából azóta már István lett — s most már egészen biztosan tudja, hogy felfog ébredni az édes jó apa, mert ismeri, a ki felnyitja a köporsó zárját — a Jézus Krisztust.

(Mákó)

Erdélyi László.
ev. ref. lelkész.

tovább kel folytatnunk pályafutásunkat. Nem szabad érzékenynek lenni az iránt, a mi az emberrel utközben történik. Legyen bár derült vagy borult az utas előtt a láthatár, mégis csak előre kell törekednie. Ha rögs és durva az élet napja vagy ha kellemes és vidám a pályafutása, az nem zavarja a vándornak jókedvét.

Mikor a kedves napfény világítja meg az ő ösvényét, jól esik neki. Ha szép virág hajlong feléje az utnak szegélyén, leszakítja azt s keblére tűzi. Mikor pedig szép kilátásra bukkan, megáll s nagy gyönyörtiséggel szemléli a természet szépségét. Ha madarak üdvözlik a vándor utast a fájakról, megfigyeli az éneket s örvend a szép dalnak. És mikor üde patak szalad el mellette az uton, lehajol s megnedvesíti szomjas ajkait. Ha pedig utitársal találkozik, a ki ugyan azon uton halad, megszólítja barátságot köt vele s egy ideig közösen haladnak az élet utján.

A bujdosót gyakran keserves fáradalmak érik. De ő nem veszi el kedvét. Ha meredek hegy előtt áll, meglasztja lépteit s az égető nap-sugár elől árnyékot keres a lombos fák alatt. Mikor pedig a zivatar sötét felhői fenyegetik, védő hajlékot keres s a fáradságos ut után szállás után kérdezősködik, a hol éhségét és szomjuságát csillapíthatja s fáradt teste megpihenhet.

Te is oh Istennek vándora így bujdosol e földi életben. Örvendj gyermeki örömmel az élet virágainak, a melyeket a jóságos teremtő hintett élet utadra. Igyál háládatos szívvél az áldások patakjából a mely te előtted is felbuzog az Isten kegyelméből. Nem irigyeljük tőled az ártatlan világi örömeiket. Hiszen Isten teremtett e földre az ő jóságának színhelyére.

Nem haragszunk rád, ha a föld göröngyös utain járva s gyakran izzadva a nagy küzdelemtől sohajt és panaszt rebeg ajkad, ha könyttől ázott szemmel keresed azt az uti társat, a ki téged megértve együtt halad veled a rögs uton s kellemessé teszi a te fárasztó vállalkozásodat.

De az örömben és szenvedésben a jó és rossz napokon egyaránt gondold meg: Vendég vagyok e világon. Jövevények és bujdosók! A testnek kívánságaitól tartóztassátok magatokat. Ha vendég vagy e világon s csak az örök élet a te hazád, akkor ne szeresd felette e világ muló örömeit, ne piszkold be magadat e világ bűnös kívánságaival. Mond minden földi vagyonnál, a melyet bírsz: Ezt el kell hagynom, ha meghalok. Kérdezd minden földi örömtől, a melyet élvezel: Nem ellenkezik a lélekkel? Nem taszít le engem a bűn porába? Nem választ el engem az én legjobb barátomtól, Istenemtől s Megváltómtól? A te földi tested csak uti ruha, a melyet a sirnál ugyanis le kell tenned s mindenekből, a mi jól esett és jól állott neked, semmisen marad a ravatalon, az örökéletben. De a te lelkedet egy más világba viszik, gondoskodj tehát arról, hogy tisztán és tehermentesen jusson rendeltetési helyére.

Azok a keresztyének is, a kiknek Péter apostol levelét írta idegennek és jövevények vol-

tak Galatiában, Kappadotiában, Ázsiában és Bit-hiniában. A levél elején meg van ez említve.

Mint vendég és bujdosók éltek ők a pogány népek közt. Naponként kellett érezniök, szemmel látniök, hogy idegenek és bujdosók, hogy nem a mennyországban élnek, hanem istentelen, pogány világon hitetlen emberek közt. Körülöttük mindenütt füstölögtek az áldozatok tüzei. Látták a pogányok gunyos tekintetét, sőt még a gyűlölettlő ökölbe szorított kezeiket is, a melyeket fenyegetőleg emelték lel a keresztyén gyülekezetek ellen. Mindez azt mondta: Ti egy rossz, gonosz világban éltek, mint bárányok a farkasok közt.

Mi is gyakran olyan jól érezzük magunkat, mintha a mennyországban volnánk, miként Jábob érezte Istennek szent közelétét ama Betheli menyeyei lajtorja láttára. Vagy miként Ilyés proféta hallotta Horeb hegyén a csendes susogást. De az áhitatosság szent perczében felébredünk s észre vesszük, hogy a gonosz világon vagyunk. Ki kell lépünk az emberek közé, hogy földi hivatásunkat teljesíthessük. Találkozunk az életben mindenféle emberekkel, ott künn az élet vásárjában, a hol az önzés uralkodik a szeretet helyett, a hol háborúság van a békesség helyén, a hol durván rá kiáltanak az emberre s jobbra balra taszítják, a hol álnokul megcsalják, — ott vesszük észre, hogy kiestünk a mennyországból s igazán e földi életben vagyunk.

Azért mint bujdosók ne vegyük zokon az életutazás fáradtságait. Ha a vihar tép a küzdés sebet ejt, ne csüggedjünk. Vigasztaljon az a tudat, majd el jó az este s akkor otthon leszünk. Addig pedig folytassuk türelemmel az élet utját s őrizzük meg lelkünk tisztaságát.

Király Béla.

Ti csak sirassátok . . .

Ne kérd a madártól mért dalol a az ágon
Fájón, keservesen;
Ugy is a fájdalmat, ha más szívébe dúl
Nem érti senkisémet.
Ha látsz szép virágot, pompás nyiló rózsát
Korán elhervadva,
Gondolj beteg szívek, mosolygó ajkaknak
Néma bánatára.

Zokogó madárdal, korán letört virág
Fájó beteg szívek,
A bennetek rejő jól titkolt bánatot
Haj! ki fejthetné meg.
Szép ragyogó szemek mosolygó álarca
Ki tudja mit takar,
Tán egy vergődő szív vágyódva epedve;
Megszakadni akar!

Oh, ne kutassátok, mért borul el gyakran
A legragyogóbb szem?
Mért kell mosolyogni, ha sirni szeretnének
Egyedül csendesen.
Könybe borult szemek, bús sáhalok okát
Oh, ne kutassátok;
A hazugboldogság lemondó mártírját
Ti csak sirassátok.

Kóty Mariska.

Hazai krónika.

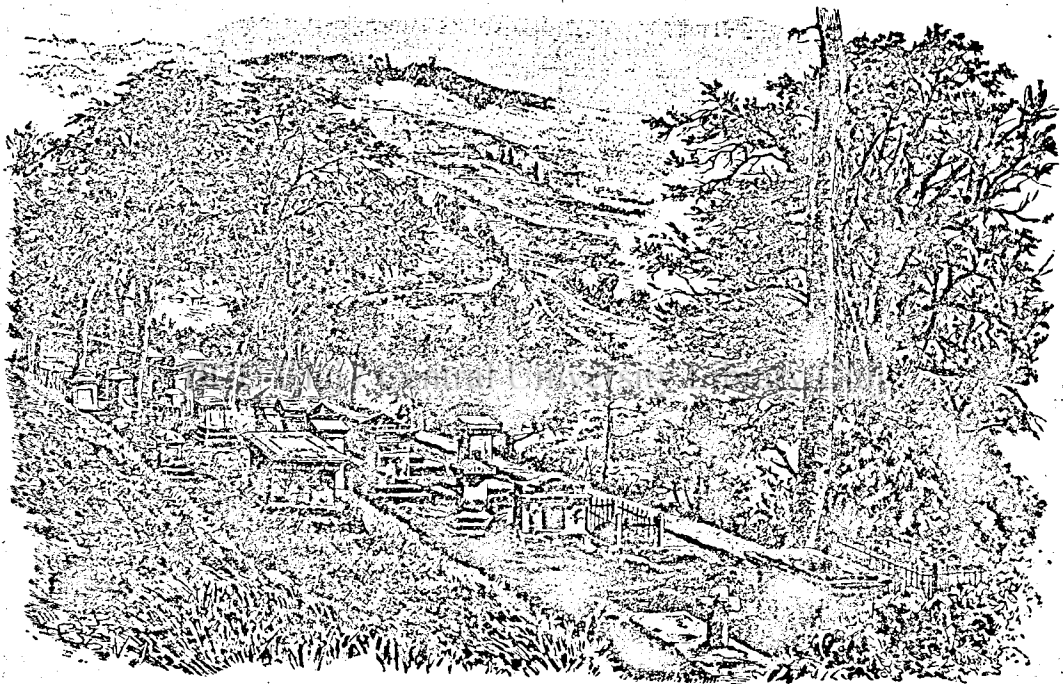
— 1904. nov. 17. —

Országgyűlés. Nagy dolgok készülnek ismét a magyar parlamentben. Mondhatjuk talán, hogy az alkotmányos korszakban nem történtek fontosabb események, mint most fognak történni. Ez a nevezetes dolog a gróf Tisza István indítványa, mely a házszabály megváltoztatására vonatkozik. Tisza véleménye az, hogy a házszabályokat meg kell változtatni, hogy az ország ne kerülhessen ex-lexbe, s meg, hogy 15—20 ember ne akasztassa meg a tanácskozást. Az ellenzék azt mondja, hogy a házszabályt nem szabad meg-

Ha a Ház obstrukcióval megakadályozza a Tisza indítványának elfogadását, akkor napirend indítvány alakjában fogják előterjeszteni, a mihez aztán csak négy képviselőnek van joga hozzá szólni. Tisza állását kötötte a házszabály módosításához.

Világkrónika.

Japán-orosz háború A múlt héten az a hír terjedt el, hogy Port-Artur megadta magát és Stössel már alkudozik Nogi japán tábornokkal a feltételek felől. Később ezt a hírt megczáfolták. De, ennek daczára, újból olyan hírek érkeznek,

A DARZSILINGI TEMETŐ,
a hol Kőrösi Csoma Sándor nyugszik.

változtatni, mindaddig, míg Ausztriával közös viszonyban vagyunk, mert jöhet idő, mikor a szólás szabadsággal nemzeti jogainkat kell megvédeni. Az egész múlt héten ezen kérdés körül folyt a vita.

E közben *Bolgár* Ferencz kormánypárti képviselő interpellációt intézett a miniszterelnökhöz és hadügyminiszterhez a *véderő törvény* elkészítése tárgyában. *Tisza* nyomban felelt és kijelentette, hogy most dolgozzák a törvényjavaslatot, és pedig aként fog javaslat tétetni, *hogy bekozzák a kétéves katonai szolgálatot, a hadi tengerészet, tüzérség és lovasságot kivéve. Továbbá a honvédséget is ágyúval fogják felszerelni.* A miniszterelnök válaszáat a honvédtüzérségre nézve tudomásul vette az ellenzék is, a kétéves szolgálatot illetőleg, azonban a szavazásnál ülve maradt, mert ahoz van kapcsolva az ujoncz. létszám fel-
emelése is.

hogy már csak napok kérdése Port-Artur bevétele.

Mukden körül a szárazföldi csapatok készülődnek az összecsapásra. De, nehezen megy a harc, mert a tél ott is beállott.

Alexejev szárazföldi helytartót a czár haza hivta, hogy élő szóval tegyen jelentést a háború folyásáról.

Amerikában megtörtént az elnök választás. Ismét *Roosevelt*, az eddigi elnök győzött. Ellenfele Parker is gratulált neki. Királyunk szintén küldött üdvözlő sürgönyt. Roosevelt igen vallásos ember és buzgó tagja a református egyháznak.

Egyházi élet.

Az egyetemes zsinat, mint jeleztük nov. 10-én nyílt meg Budapesten, a Kálvin-téri ref. templomban. Az istentiszteleten imát *Kun* Bertalan tiszáninneri püspök, egyházi beszédet *Antal* Gábor dunántúli püspök mondott. Azután következett a megalakulás és a zsinati tagok számba vétele. Felolvastatták a zsinat tartást engedélyező királyi kézirat. Egyházi elnöknek *Kun* Bertalan püspököt, világi elnöknek báró *Bánffy* Dezső főgondnokot választották meg. Báró *Bánffy* Dezső hosszabb beszéddel foglalja el az elnöki széket, melyben rámutat a zsinat fontos tárgyaira. Különösen kiemeli, hogy a zsinatnak elsősorban az adóügyet kell letárgyalnia, hogy a kormányval annál előbb tárgyalhassanak az 1848. XX. trv. cz. végrehajtása iránt. Beszédét a király éltetésével végzi.

Az ág. evang. egyház küldöttségileg üdvözölte a zsinatot, *Laszkáry* Gyula felügyelő vezetése alatt. Az egyetemes presbiteri szövetség is elküldötte a maga képviselőjét dr. *Matthews* személyében, kinek angol nyelven tartott üdvözlőt gróf *Degenfeld* József főgondnok tolmácsolta. Ezzel a formásokon túl esvén a zsinat megkezdette rendszeres tanácskozásait. Isten áldása legyen a munkálkodásán!

Értekezleti közgyűlés. Az udvarhelyi ref. egyházmegye *Kereszturi* fiókköre nov. 10-én Rugonfalván igen sikerült közgyűlést tartott, melyen papok, tanítók és világiak nagyon szép számban vettek részt. A közgyűlést istentisztelet előzte meg, melyen buzgó imát egyházi elnök *Jakab* Albert, kiskalambfalvi pap tartott. Egyházi beszédet *Baczó* Lajos bethfalvi lelkésznek kellett volna tartani, azonban betegsége miatt nem jelenhetvén meg, istentisztelet előtt *Vajda* Ferencz sz.-udvarhelyi pap kéretett fel beszéd tartására, ki a Gal. IV. 1—5. alapján tartotta meg a reformáció emlékére vonatkozó beszédét. Istentisztelet után, *Jakab* Albert üdvözölte a rugonfalvi egyházközség vallásos, buzgó népét és szétosztotta a vallásos iratokat. Az értekezlet megjelenéséért *Bokor* János ny. tanító, presbiter mondott, szép beszéd kíséretében köszönetet.

A közgyűlést, miután a világi elnök itt sem jelent meg, *Jakab* Albert egyh. elnök nyitotta meg. A titkári jelentést *Szász* Béla kereszturi ig. tanító olvasta fel. Ebből azt látjuk, hogy egy pár egyház kivételével, mindenütt foly az egyházi munka. Az eddig szépen működő vegyes dalkar azonban meghaló félben van. Feltámasztására megtették a lépéseket. »Az emberi élet célja« czímmel *Fülöp* Kálmán kis-solymosi lelkész tartott tanulságos és a gyakorlati életből vett példák-
kal megvilágított felolvasást. A *téli egyházi estélyekre* nézve kimondatott, hogy minden egyházban megkezdendő a munka. A melyik lelkész jónak látja, felolvasás tartására meghívhatja a szomszéd lelkészt is. A fődolog az, hogy otthon kiki munkálkodjék. Gyűlés után barátságos ebéd volt *Kovács* István lelkész asztalánál, kinek buzgó munkája meglátszik a gyülekezeten.

A nagyenyedi egyházmegye egyházi értekezlete nov. 2-án Felvinczen tartotta meg közgyűlését. Ez is egy igen sikerült gyűlés volt. Imát *Veres* Károly, egyházi beszédet *Pap* István kocsárdi lelkész tartott. *Balogh* Sándor bodoni pap, »Az állam és az egyház viszonya, különösképp a református egyházra« czímmel tartott tanulságos felolvasást. Panaszolja, hogy a református pap az egyházi munkában milyen magára van hagyatva. Milyen másként volt a nagy fejedelmek alatt. *Lovassy* Andor, szellemes felolvasása után *Egerházy* Lajos teszi meg titkári jelentését. Miután csak a tordai kör alakult meg, azt ajánlja, hogy az enyedi kört osszák két részre: felvinczire és enyedire. Ezt a közgyűlés el is fogadta és a tisztviselőket is megválasztotta. Így, remélhető, hogy megkezdődik mindenütt a sikeres munka.

»Erdélyi protestáns Naptár.« Ilyen című naptár ugyan még nincs, de, ha *Lovassy* Andornak, a felvinczi közgyűlésen tett indítványát a központi értekezlet el nem veti, lenni fog. Azt ajánlja ugyanis *Lovassy*, hogy egy az erdélyi viszonyoknak megfelelő protestáns naptár szerkesztését vegye kezébe az értekezlet. Mi az eszmét pártoljuk. Annival is inkább, mert lapunk felelős szerkesztője már 1901-ben tett volt ilyen indítványt a tordaszentlászlói egyházi értekezleten. Meg is jelölte, hogy tiszta jövedelme legyen a szeretet házá. Javaslatát azonban a központ, a Prot. Árva-házi Naptárra való tekintettel, nem fogadta el. Pedig a kettő jól megférne egymás mellett. Reméljük, hogy a szerzett tapasztalatok csak rábirják a központot, egy »Erdélyi Prot. Naptár« kiadására.

Kegyesség útja.

1. A mit a császár sem tud.

Egy hatalmas császár környezete beszélvén a hatalomról, arra a bizonyos megállapodásra jutott, hogy a császár mindent, amit csak akar megtehet. És ebben mindannyian megegyeztek.

Kevés idő múltán hírnök jön a császárhoz azzal, hogy egy nagyobb tábornoka halálos beteg. A császár látni akarta tábornokát még életben, és azért felszólította kísérőit, hogy látogassák meg véle a kedvelt tábornokot. Ugy is lön. A császár, amint belépett a tábornokhoz észrevette, hogy a halál bejelentett látogatását csakugyan megteszi. Meg akarván, hát édesíteni a hű ember utolsó óráinak keservét, bátorította, hogy akármit is kér, meg fogja adni.

»Nyujtsd meg nekem Uram életem csak két órával, hogy addig is szolgáljalak.« Ezt kérte a tábornok.

»Ez — bármennyire fájlalom — nincs hatalmamban« így felelt a császár.

A környezet tagjai összenéztek és a csalódás minden arczon meglátszott.

Az Ur hatalmával szemben, csak polyva még egy császár ereje is!

2. Az okos baptista.

Elvetődött a mi falunkba is egykor egy jámbor baptista, ki a mostani szűk világban könnyebb és jövedelmezőbb mesterségnek tapasztalta a prédikálást a kézi munkánál. E minőségben utjának első állomása a mi falunk volt. És a legalkalmasabb helyen, a korcsma előtt kezdé hintegetni az ő evangéliumának magvait. Beszél, természetesen a bibliából és tárgyalja az ő tudománya ágazatait.

Amint legjavában lelkesül, odamegy hozzá Ferencz bácsi, ki sokat olvasta a bibliát és alázattal így szólítja meg: »Meginstálom az urat, ha annyit tud a bibliából, hát tesszen megmondani azt is, hogy miért sirtak az *asszonyok* a Megváltó keresztje alatt?« Luk. XXIII. 27.

Az ujdonsült próféta elsáppad, ide-oda dadog egy pár szót . . . és hallgat. — Ferencz bá' pedig azt mondja: »Őcsém — ha tudni akarsz — járj iskolába, mert az újjából tudományt senki nem vesz.« Persze az atyafi rövidesen elandalgott.

Nagy tisztesség a prófétai hivatal, de palástja csak az arra elhívott emberen áll meg!

3. A khinai császár levele.

Egy kimondhatatlanul kacskaringós nevű khinai császár levelet küldött kedves barátjának a japánok, nem kevésbé kimondhatatlan nevű császárnak.

A mint a japán hírvivők, még a küldöttség megérkezése előtt tudtára adták uroknak, hogy a khinai császár küldöttei közelegnek, rögtön a legnagyobb pompára adott utasításokat. Jó darabig egy más küldöttségnek elébe kellett mennie, hogy a levélhozók láthassák a tisztességet. A király palotája előtt díszesen felöltözött előkelők várták a levélhozókat és végül maga a császár is egészen terme ajtajáig ment a küldöttek elé, és ott háromszor való mély meghajlással vette át a levelet.

A pogány császár viselkedése beh sok keresztény embert taníthatna alázatosságra úgy az Isten igéjével, mint embertársaival szemben!

4. A káté táblája.

Lessing, a híres tudós mondja el írásaiban a kis történetet:

»Egy protestáns pap családjával együtt Németországból Amerikába akart utazni. A hajó, melyen vitorlázott egy lakatlan sziget mellett öszszetört és a hajósnép a pap családján kívül a vízbe fulladt. A pap és a megmaradtak körüljárták a szigetet és olyan kellemesnek, egészségesnek, mindenben bővelkedőnek találták, hogy rögtön hozzáfogtak a lakóhely építésnek is. Pár napra a tönkrement hajóból a hullámok egy kis ládát hajtottak a partra, melyben a pap gyermekeinek játékszerein kívül ott volt a kis káté is, miből a vallást szokták tanulni. A pap ennek megörvendett nagyon. Ebből tanította tovább gyermekeit megírni és olvasni is. A gyermekek ebből tanították gyermekeiket folytatólag és így ment a káté minden betűje apáról-fiúra, gyermekről az unokára

100—130 esztendőn keresztül. Ezután nagy késsére egy másik pap vetődött e szigetre egy hadihajó legénységével, kik friss vizet merítettek a szigeten keresztül folyó patakából. És ime a lakatlan vidéken vidám meglegedett népre bukkantak, kik úgy beszéltek németül, mint ahogy még a káté volt írva. Tudakozódni kezdett a pap a történet felől és elmondották esetüket előhozták a kátét is, a melynek nem volt meg már csak a táblája. — »Ezen a táblán van minden a mit tudunk« — így szóltak. »Csak volt«, világosította fel a pap. »Még most is meg van — erősítették igazukat, — mi ugyan nem tudunk olvasni, azt sem tudjuk: mi az olvasás, hanem atyáink hallották, hogy az atyáik olvastak belőle.« A pap pedig mélyen megindulva látta a hitükhöz való törhetetlen ragaszkodást.

Hát mi — megtartjuk úgy a hitet, mint apáinktól reánk maradt bár gyermekeinknek?

Osváth Lajos.

Életigazságok.

Csak nyugodt lelkiismeret és Istenbe vetett bizalom tehet bátrakká és nyugodtakká bármi veszélyben.

A beteg gyógyulását gyakran bámulatosan segíti orvosába vetett bizodalma.

Álom és halál! Mindkettő nyugalmat ad a fáradtnak, enyhülést a szenvedőnek, s mindkettőre örvendetes felébredés következik.

Legkeservesebbek azok a szenvedések, melyeket magunk okozunk magunknak. Őrizkedjél hát a büntől és a könnyelműségtől.

Nem kell minden nyomort és fájdalmat, mely másokat sujt, bűneink büntetése gyanánt tekinteni.

Neked is nagy hatalmat adott Isten. Használj csak hálás szívvvel magad és mások javára.

Minden rangban, sorsban még a legelvetemültebb néposztályban is vannak tiszta lelki jó emberek.

Vegyes hírek.

Itt a tél. Szent Márton napjára egész váratlanul, országszerte, beköszöntött a tél. Főleg az erdélyi részben vastag hóréteg borítja a földet és egyszerre olyan hideg lett, hogy számot tenne karácson első napján is. Isten dolgaiba bele nem szólhatunk, de azt zugolódás nélkül elmondhatjuk, hogy a nyári nagy szárazságra igen hamar berekedt a lábas jószág. Az apró marha és a juhok még bőven kaptak enni valót, s ime, ilyen hamar iászolra szorultak. Most már igazán meg kell tanulni a szükségben bővölködni.

A földmivelésügyi miniszter rendeletet adott ki, melyben arra figyelmezteti a kis gazdákat nehogy most magas árakért eladják a takarmányukat, abban a hiszemben, hogy majd az államtól ölesón kaphnak, mert az állam az ilyeneknek nem

fog kedvezményt nyújtani. Jó lesz tehát felhagyni a nyereszkeskedéssel!

Alarczos rablógyilkosok. Temesmiklós községben hét alarczos rabló a falu határában megtámadott egy szerb zöldségkereskedőt, s miután kétezer korona készpénzt el rabolták, meggyilkolták a kifosztott embert. A rablók elmenekültek. A fehértemplomi törvényszék vizsgálóbírája kiutazott a helyszínére, kivonult továbbá a fehértemplomi csendőrőrmester vezetésével nyolcz csendőr is, a kik nyomoznak a rablógyilkosság ügyében. A szerb kereskedő neve eddig ismeretlen, s a rablók se kerültek meg.

Egy közjegyző büne. Különös eset tartja izgalomban Sopron város közönségét. Egy véletlen következtében rájöttek, hogy Geszler ottani királyi közjegyző, a ki vagyonos, sőt gazdag ember, 57 ezer korona értékű okmánybélyeget nem ragasztott fel azokra az irományokra, melyek után a bélyegek értékét ügyfeleitől megkapta. Az eset a közjegyző alkalmazottjai útján jött nyilvánosságra. Az eljárást megindították a közjegyző ellen.

Uj találmány. Berger Ferencz gépész a telefonon egy irókészülékkel olyan szerencsésen kapcsolta össze, hogy a telefonba mondott beszéd magától le is íródik. Berger Sopronban volt katoná. Találmányát most Berlinben tökéletesíti.

A magyar nyelv a hadseregben. A hivatalos lap egyik közelebbi száma közli a honvédelmi miniszternek valamennyi törvényhatóságához intézett körlevelét. Ebben értésükre adja a törvényhatóságoknak, hogy a magyar polgári hatóságokkal és magánfelekkel a közös hadsereg ezután köteles magyar nyelven, illetve magyar és német nyelven levelezni. Magyar nyelvű beadványokat pedig a közös hadsereg hatóságai kötelesek elfogadni. Ez is valami.

Tűz egy papi parokhián. Mája, Marostordamegyei községben a ref. papi parokhián eddig ismeretlen okokból e hó 8-ára viradólág tűz támadt és elégett 2 szakasz szalma 140 korona értékben. Szerencse, hogy a pap faluvégén lakik. A tűz csak abban az irányban terjedhetett volna, a merről éppen fujt a szél s így a tüzet hirtelen eloltották s a továbbterjedést a szél segítségével könnyen megakadályozták. A tűz valószínűleg gyújtogatásból keletkezett. A nyomozás folyik, eddig azonban még eredmény nélkül.

Egy betörő banda elfogása. Biró Mihály baróthi csendőrőrmester, nyomozást indított abból az alkalomból, hogy Baróthon Zelch János vendéglőshöz betörést kíséreltek meg s azonkívül is több helyen fordult elő hasonló kísérlet. A nyomozás rendjén gyanuja egy nagy bacsoni fiatal legényre, a rovott multu Lukács Mártonra irányult, a kit öt társával le is tartóztatott. E közben meglepő eredmény derült ki a letartóztatott egyének viselt dolgairól. Nyilván való lett ugyanis, hogy Lukács Márton és öt cigánytársa követte el nemrég Csikszeredában azt a betöréses lopást is, a mely alkalommal Nagy Béni csikszeredai ügyvéd-től nagyértékű ezüst evő-eszközöket és egyéb értéktárgyakat raboltak el. Az ügyes csendőrőrmester sikeres nyomozása kiderítette, hogy a baróthi betörési kísérleteket is, összesen tizenhárom eset-

ben, Lukács követte el társaival s megtalálta különböző helyeken, csekély hiánnyal a csikszeredai rablásból származó értéktárgyakat. A nyomozást tovább folytatja a csendőrség és Csiksmegyében szerez most adatokat az ott elkövetett betörés felől. A gonosz tevők Baróthon vannak letartóztatva, míg a nyomozás befejezést nyer. Biró Mihály csendőrőrmester nyomozta ki a bölöni takarékpénztár kárára elkövetett kasszarablás tetteseit is.

Megfüstölt tolvaj. Rudnán, Parcetics rudnai körjegyző disznót ölt a napokban és a sonkát, kolbászt és hurkát a házban levő kéménybe aggatta. Veszits Millán fuvaros erről tudomást szerzett és belopódzott a jegyző házába, behatolt a füstölő konyhába és az ott függő sonkákat kezdte dézsmálni. Időközben a jegyző cselédje bement a füstölő konyhába, hogy a tüzet felélessze. A tolvaj a közelgő lépések zajára felmászott a kéménybe, de a szűk nyílás miatt nem birt a kéményen kimászni, s amint az újra feléledt tűz csiklandó füstje orrába hatolt, tovább erőlködött, csakhogy most már sem fel, sem le nem birt mászni. Kétségbeejtő helyzetébe aztán iszonyatos ordítózába tört ki, ami odacsodította a háznépet, mely a megpörkölt tolvajt csakhamar kiszabadította. A jegyző a poruljárt tolvajt, minthogy egyéb kár nem történt, s a megérdemelt büntetést amugy is elvette — szabadon bocsájtotta. Veszits Millán pedig megfogadta, hogy soha többé nem kívánczik idegen sonkára.

Helyre igazítás. A »Vasárnap« mult számában, hol a tordaszentlászlói urbéres közönség adományát nyugtáztuk: egy kis hiba csuszot be. A nyugtázó lelkész neve hibásan van közölve. Helyesen írva: *Tamó Gyula*. A tévedésért elnézést kérünk.

Hogy két a gabona. Több olvasónk arra kért, hogy írják meg hetenként a gabona árakat. A legnagyobb készséggel teszünk eleget ezen kérésnek és ezután feljegyezzük, hogy Budapesten mi az ára a gabonának. Megjegyezzük, hogy Budapesten rendesen kettő koronával szokott drágább lenni minden métermázsza, mint a vidéki piacokon. Ezt a szállítás okozza. Noy. 16-án a következő árak voltak:

Buza:	50 kilónkint	10 k. — f. — 10 k. 50 f.
Rozs:	»	7 k. 40 f. — 7 k. 62 f.
Árpa:	»	7 k. 30 f. — 7 k. 50 f.
Törökbuza:	»	8 k. — f. — 8 k. 20 f.
Zab:	»	5 k. 95 f. — 7 k. 40 f.

Szerkesztő postája.

Munkatársainkat szívesen kérjük, hogy a Vasárnapba szánt küldeményeiket, ha azt akarják, hogy mindig a legutolsó számban jelenjék meg: már hétfőn reggel tegyék postára. Azért kell ily korán, mert a szedést már kedden délben megkezdik, s nekünk már akkor tudnunk kell, hogy mit fogunk közölni. Természetes, hogy a beérkező cikkek sorrendjét magunk állapítjuk meg.

P. Á. Brassó. A legközelebbi számban leadom.

M. M. Damos. Fenti okból küldeménye csak a jövő számban jöhet. Értékéből így sem veszít.

K. M. Felső-Tömös. Kaptam. Köszönöm. Rendre jönni fog.

H. Sz. J. Magyarnagy-Zsombor. Bővíben vagyunk ugyan az aféle dolgoknak, de azért alkalom adtán felhasználjuk. Köszönjük.